

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/28/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8621201954
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8621201954.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členiek senátu JUDr. Moniky Juskovej a JUDr. Ingrid Kalinákovej, v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého E. R., nar. XX.X.XXXX, bytom pri matke, zastúpeného opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bardejov, pracovisko Svidník, dieťa rodičov: matky E. E. R., nar. XX.X.XXXX, bytom A. XXX/XX, XXX XX J., a otca H. R., nar. XX.X.XXXX, bytom H. XX, XXX XX T., právne zastúpeného Advokátska kancelária Prachová & Partners, s.r.o., Pribinova 20, 811 09 Bratislava - mestská časť Staré mesto, IČO: 50 491 300, o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému, o návrhu rodičov na zmenu neodkladného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Svidník č. k. 5P/37/2021-239 zo dňa 31.12.2021, takto

rozhodol:

M e n í uznesenie vo výroku o zamietnutí návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia tak, že n a r i a d ť u j e neodkladné opatrenie v tomto znení:

I. Z v e r u j e mal. E. do osobnej starostlivosti otca, s tým, že zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok budú o p r á v n e n í a p o v i n n í obidvaja rodičia.

II. Nariadené neodkladné bude t r v a ť do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 4P/24/2020.

III. Z r u š u j e uznesenie Okresného súdu Svidník č. k. 4P/24/2020-18 zo dňa 18.03.2020.

IV. Z r u š u j e uznesenia Okresného súdu Svidník sp. zn. 4P/24/2020 zo dňa 06.08.2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 7CoP/5/2021-204 zo dňa 30.09.2021.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

I. Predmet konania

1. Otec sa podaným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhal zverenia maloletého do svojej osobnej starostlivosti, a to až do času právoplatného skončenia konania o rozvod manželstva, bez určenia styku maloletého s matkou, eventuálne sa otec domáhal úpravy jeho styku s maloletým každý párný týždeň v čase od piatku od 12.00 hod. do nedele do 17.00 hod., a to až do právoplatného skončenia konania vo veci rozvodu.

2. Matka sa podaným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhala zákazu styku otca s maloletým, a to do času právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 5P/26/2021.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

3. Okresný súd Svidník ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým uznesením návrhy rodičov na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

4. Súd v odôvodnení uviedol, že na tamajšom súde prebieha konanie o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému na čas do rozvodu pod sp. zn. 4P/24/2020 a konanie o rozvod manželstva pod sp. zn. 5P/26/2021. Z uznesenia súdu sp. zn. 4P/24/2020 zo dňa 06.08.2021, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 14.10.2021 je zrejmé, že súd návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Nariadil neodkladné opatrenie, podľa ktorého je matka povinná umožniť otcovi kontakt cez skype s maloletým vždy v pondelok a štvrtok každého kalendárneho týždňa v čase od 17.00 hod. do 18.00 hod. Matka je zároveň povinná informovať otca o zdravotnom stave maloletého, o jeho vyšetreniach a o ostatných podstatných skutočnostiach týkajúcich sa maloletého, a to pravidelne každý piatok v týždni okolo 16.00 hod. sms alebo e-mailovou správou. V prevyšujúcej časti súd návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Toto neodkladné opatrenie má trvať do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedenej na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 4P/24/2020.“ Uvedené uznesenie bolo potvrdené uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 7CoP/5/2021-204 zo dňa 30.9.2021, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 14.10.2021.

5. Z uznesenia súdu č. k. 4P/24/2020-630 zo dňa 14.04.2021, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 24.06.2021 je zrejmé, že súd začal konanie o uložení výchovného opatrenia rodičom maloletého a uložil im povinnosť zúčastniť sa odborného poradenstva každý páry týždeň v stredu od 13.00 hod. do 15.00 hod. na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Bardejov, pracovisko Svidník za prítomnosti odborných pracovníčok úradu - kolíznej pracovníčky a psychologičky. Výchovné opatrenie sa bude realizovať za účelom zlepšenia komunikácie rodičov, kontrole emócií a akceptácii postavenia druhého rodiča v období do právoplatného skončenia konania sp. zn. 4P/24/2020.

6. V konaní o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému na čas do rozvodu bol už zaslaný znalecký posudok znalkyne H.. J. P., súdnej znalkyne z odboru psychológia č. 8/2021 zo dňa 10.12.2021. Vo veci samej súd vyhodnotí tento znalecký posudok.

7. Súd dospel k záveru, že od poslednej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému na základe neodkladného opatrenia, ako aj výchovného opatrenia, nedošlo k zmene pomerov. V súčasnosti nie je vhodné meniť prostredie maloletého. Je potrebné aj poukázať na to, že na súde prebieha aj konanie o výkon rozhodnutia pod sp. zn. 2Em/1/2021. Z uvedených dôvodov súd návrh rodičov na zmenu uznesenia o neodkladnom opatrení Okresného súdu Svidník sp. zn. 4P/24/2020 zo dňa 6.8.2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 7CoP/5/2021-204 zo dňa 30.9.2021 zamietol.

III. Obsah odvolania otca

8. Proti uzneseniu podal odvolanie otec. Rozhodnutie súdu rešpektuje, no nesúhlasí s nim. Poukázal na znalecký posudok, vypracovaný v konaní vedenom na Okresnom súde Svidník sp. zn. 4P/24/2020. Ako z neho vyplýva, otec je po psychickej stránke v poriadku, znalkyňa u neho nezaznamenala žiadne patologické prejavy. Z matkou tvrdeného sexuálneho zneužívania nebol otec nikdy obvinený ani odsúdený. Akékoľvek lekárske správy predkladané matkou nie sú objektívne, sú objednané a zaplatené matkou, prípadne sú vyhotovené na základe intervencie matky, bez toho, aby otec mal možnosť sa vyšetrenia zúčastniť. Súd ani kolízny opatrovník nie sú schopní prinútiť matku, aby sa riadneho znaleckého dokazovania zúčastnila. Keďže matka nerešpektuje nariadené neodkladné opatrenie, uložené výchovné opatrenie ani výzvy v rámci výkonu rozhodnutia, otec nemá o maloletom žiadne relevantné informácie už takmer dva roky. Napadnuté uznesenie navrhol zrušiť a nariadiť neodkladné opatrenie, ktorým bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti otca, a to až do času právoplatného skončenia konania o rozvod manželstva, bez určenia styku maloletého s matkou, eventuálne upravený styk otca s maloletým každý páry týždeň v čase od piatku od 12.00 hod. do nedele do 17.00 hod., a to až do právoplatného skončenia konania vo veci rozvodu.

9. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca namieta znalecký posudok znalkyne H.. R. Q., H., ktorá nepostupovala pri vyšetrení maloletého odborne. Nevyužila dostupné a vhodné metódy vyšetrenia, smerujúce k zisteniu zadaných skutočností, zvoleným postupom maloletého traumatizovala a porušila tak svoje povinnosti. Poukazom na početné čestné prehlásenia a lekárske správy vznikli podľa matky vážne podozrenia a obavy, že zo strany otca dochádzalo k dlhodobému týraniu a zrejme aj zneužívaniu maloletého. Vo vzťahu k meritu veci matka navrhla vykonať znalecké dokazovanie, ktoré v odvolaní

špecifikovala. Súčasne navrhla uložiť otcovi zákaz priblížiť sa k maloletému na vzdialenosť 50 metrov, vrátane zákazu styku prostriedkami telekomunikačnej a výpočtovej techniky.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

10. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), v spojení s ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a zistil, že sú splnené podmienky na zmenu napadnutého uznesenia.

11. V preskúvanom prípade odvolací súd z predloženého súdneho spisu zistil vážne narušenie vzájomného vzťahu medzi rodičmi maloletého, s premietnutím konfliktu rodičov do vzťahu mal. E. s otcom. Styk otca s maloletým počas dlhšieho časového obdobia neprebíha, a to ani napriek existencii súdneho rozhodnutia o úprave styku otca s maloletým. Následkom existujúceho, pretrvávajúceho stavu absencie styku je postupná a prehlbujúca sa degradácia vzťahu maloletého s otcom, ktorá sa navonok prejavuje odmietaním otca a fixáciou maloletého na matku.

12. Podľa § 28 ods. 1 zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä:

- a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa,
- b) zastupovanie maloletého dieťaťa,
- c) správa majetku maloletého dieťaťa.

13. Podľa § 28 ods. 2 zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

14. Úvodom svojej argumentácie odvolací súd poukazuje na význam budovania vzťahu maloletých detí s ich rodičmi. S poukazom na rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu Slovenskej republiky, z nálezu IV. ÚS 46/2013 odvolací súd cituje nasledovne: „Rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa majú rodičia. Obsahom ich práva „vychovávať“ je v prvom rade právo a (povinnosť) chrániť (záujmy dieťaťa, ďalej tiež riadiť a usmerňovať jeho konanie a vykonávať nad ním dohľad, právo mať dieťa u seba, resp. určiť miesto jeho pobytu a právo sa o neho osobne starať. Rodičia sú pri výkone rodičovských práv a povinností zásadne rovnoprávni, samozrejme za podmienky, že sú obaja nositeľmi práva výkonu. Je preto prvoradou povinnosťou a súčasne právom obidvoch rodičov podieľať sa na výchove maloletého dieťaťa. Na tom nič nemení ani skutočnosť, že nežijú v spoločnej domácnosti.“

15. Aj Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre opakovane konštatoval, že je v záujme dieťaťa, aby udržovalo rodinné zväzky s odlúčeným rodičom a aby nebolo odtrhnuté od svojich koreňov a že dieťa má právo na to, aby dostalo príležitosť rozvíjať svoj vzťah ku každému z rodičov a prejavíť svoje city skutočne slobodne, bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča.

16. Pokiaľ všeobecné súdy rozhodujú o úprave styku, je potrebné vychádzať z toho, že právom oboch rodičov je v zásade rovnakou mierou starať o dieťa a podieľať sa na jeho výchove, s čím korešponduje i právo samotného dieťaťa na starostlivosť zo strany oboch rodičov. Pokiaľ je teda rozhodnutím súdu dieťa zverené do starostlivosti jedného z rodičov, potom by mu malo byť umožnené stretávať sa s druhým rodičom v takej miere, aby bol postulát rovnakej rodičovskej starostlivosti čo najviac naplnený. Pre oboch rodičov totiž rovnako platí čl. 32 ods. 4 Listiny, podľa ktorej je starostlivosť o deti a ich výchova právom rodičov a deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Takéto čo najrovnomernejšie usporiadanie z hľadiska starostlivosti o dieťa a jeho výchovu je rovnako spravídla i v najlepšom záujme dieťaťa. Odchýlky od takéhoto usporiadania, teda výrazná disbalancia medzi oboma rodičmi v starostlivosti o dieťa a stretávaní s ním, musí byť vždy odôvodnená ochranou nejakého iného, dostatočne silného legitímneho záujmu, najčastejšie opäť najlepšieho záujmu dieťaťa; pritom v konaní musia byť preukázané konkrétne skutočnosti, o ktoré sa tento záujem opiera....Ústavný súd opakuje, že ako v konaní starostlivosti o dieťa, tak aj o úpravu styku rodičia s dieťaťom je potrebné všeobecne vychádzať z premisy, že byť spolu znamená pre rodiča a jeho dieťa jeden zo základných prvkov rodinného života a v najlepšom záujme dieťaťa spravídla je starostlivosť a výchova zo strany oboch rodičov. (z nálezu Ústavného súdu Českej republiky II. ÚS 4247/18).

17. Vo vzťahu k obidvom rodičom však treba zdôrazniť, že ciele výchovy dieťaťa sú sformulované v článku 29 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, ktorý je tiež súčasťou nášho právneho poriadku. Z psychologického hľadiska je cieľom výchovy dieťaťa jednoznačne jeho všestranný vývoj na fungujúcu, citovo a psychosociálne zreľú ľudskú osobnosť s produktívnou sociálnou orientáciou. Rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa majú rodičia. Obsahom ich práva „vychovávať“ je v prvom rade právo a (povinnosť) chrániť (záujmy dieťaťa, ďalej tiež riadiť a usmerňovať jeho konanie a vykonávať nad ním dohľad, právo mať dieťa u seba, resp. určiť miesto jeho pobytu a právo sa o neho osobne starať. Rodičia sú pri výkone rodičovských práv a povinností zásadne rovnoprávni, samozrejme za podmienky, že sú obaja nositeľmi práva výkonu. Je preto prvoradou povinnosťou a súčasne právom obidvoch rodičov podieľať sa na výchove maloletého dieťaťa. Na tom nič nemení ani skutočnosť, že nežijú v spoločnej domácnosti.

18. Odvolací súd si je vedomý skutočnosti, že v preskúvanom prípade rozhoduje o odvolaní voči rozhodnutiu o zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, v konaní charakteristickom zúženým rozsahom dokazovania na tzv. osvedčovanie skutočností, odôvodňujúcich potrebu bezodkladnej úpravy pomerov medzi účastníkmi konania. Do popredia však vystupuje najlepší záujem mal. dieťaťa na osobnej starostlivosti zo strany obidvoch rodičov, pričom tento záujem je na základe zistených skutočností porušený. Vyhľadávacia zásada pri zisťovaní skutočného stavu veci v konaní starostlivosti súdu o maloletých núti odvolací súd vyžiadať si ďalšie podklady, ktoré priblížia situáciu v rodine maloletého, ako aj postoj rodičov a ich aktívnu snahu pri odstraňovaní existujúcich závadných rodinných vzťahoch. Z tohto dôvodu si odvolací súd v rámci odvolacieho konania vyžiadaval z Okresného súdu Svidník spisy, vedené pod sp. zn. 4P/24/2020, 2Em/1/2021, 5P/26/2021.

19. Uznesením Okresného súdu Svidník č. k. 4P/24/2020-18 zo dňa 18.03.2020 bol mal. E. do času právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 4P/24/2020 neodkladným opatrením zverený do osobnej starostlivosti matky.

20. Uznesením Okresného súdu Svidník sp. zn. 4P/24/2020 zo dňa 06.08.2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 7CoP/5/2021-204 zo dňa 30.09.2021, súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým upravil styk otca s mal. E. každý pondelok a štvrtok kalendárneho týždňa v čase od 17.00 hod. do 18.00 hod. prostredníctvom aplikácie Skype. Matka je súčasne povinná informovať otca o zdravotnom stave maloletého, jeho vyšetreniach a o ostatných podstatných skutočnostiach týkajúcich sa maloletého, pravidelne každý piatok v týždni okolo 16.00 hod. cez sms alebo e-mailovou správou. Neodkladné opatrenie má trvať do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedenej na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 4P/24/2020.

21. V konaní vedenom na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 2Em/1/2021 sa otec domáha výkonu rozhodnutia o úprave jeho styku s mal. E.. Uznesením č. k. 2Em/1/2021-35 zo dňa 06.12.2021 súd uložil matke pokutu vo výške 300,- eur, keďže bezdôvodne neumožnila styk otca s maloletým vždy v pondelok a štvrtok každého kalendárneho týždňa v čase od 17.00 hod. do 18.00 hod..

22. V súvislosti s nerešpektovaním uznesenia Okresného súdu Svidník sp. zn. 4P/24/2020 zo dňa 06.08.2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 7CoP/5/2021-204 zo dňa 30.09.2021 podal otec aj trestné oznámenie vo veci podozrenia z prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 349 Trestného zákona. Vyšetrovateľ Okresného riaditeľstva PZ vo Svidníku, odbor kriminálnej polície, odmietol trestné oznámenie otca podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku. Na základe podanej sťažnosti otca, prokurátor Okresnej prokuratúry Svidník zrušil napadnuté uznesenie vyšetrovateľa a uložil vyšetrovateľovi vo veci znovu konať a rozhodnúť.

23. Z nateraz zistených skutočností je zrejmé, že súdna úprava styku otca s maloletým sa nerealizuje, a to aj napriek tomu, že otec je v zmysle posledného súdneho rozhodnutia oprávnený stretávať sa s mal. E. výlučne len prostredníctvom videohovorov, bez možnosti osobného styku. Spoločným dôvodom absencie styku je okrem iného odmietavý postoj matky voči osobe otca a možnosti rešpektovaniu jeho práva styku s maloletým. Pred vyslovením záveru o opakovanom, bezdôvodnom a zámernom konaní matky, odvolací súd podrobne skúmal genézu rodinných vzťahov, ako aj osobnosť matky, otca a maloletého dieťaťa, pričom vychádzal z vyjadrení odborníkov, obsiahnutých v súdnom spise.

24. Do veku takmer troch rokov maloletý zdieľal spoločnú domácnosť s rodičmi. Koncom januára 2020 sa matka s maloletým zo spoločnej domácnosti odsťahovala. Rodičia maloletého sú v súčasnosti

účastníkmi rozvodového konania, tiež konania o úprave výkonu rodičovských práv a povinností, konania o uloženie výchovného opatrenia a konania o výkon rozhodnutia vo veci styku otca s maloletým. Vážne nezhody rodičov plynú najmä z podozrenia na sexuálne zneužívanie maloletého zo strany otca. V tejto súvislosti podala matka trestné oznámenie, vec bola vedená na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru SR Bratislava IV, odbor kriminálnej polície pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona. V predmetnej trestnej veci bolo vykonané dokazovanie, vrátane znaleckého skúmania osoby matky a mal. E.. Trestné stíhanie bolo napokon právoplatne zastavené v zmysle ust. § 215 ods. 1 písm. b), ods. 4 Trestného poriadku. Uvedené skutočnosti vyplynuli odvolaciemu súdu z vyžiadaných rozhodnutí, a to uznesenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru SR Bratislava IV, odbor kriminálnej polície, ČVS: ORP-142/1-VYS-B4-2020 zo dňa 27.11.2020, v spojení s uznesením Okresnej prokuratúry Bratislava IV č. k. 1Pv 218/20/1104-37 zo dňa 02.02.2021.

25. Zo znaleckého posudku, vypracovaného znalkyňou H.. R. Q., H.. dňa 01.10.2020, vyplýva, že u matky bolo zistené, že jej kognitívny aparát, teda myslenie a intelekt, je síce v norme a bez patológie, no jej afektivita podmieňuje jej správanie k iracionálnym analógiám v zmysle interpretácie reality v obraze, o ktorom je presvedčená, že je skutočnosťou. Zo psychologického screeningového profilu osobnosti je možné konštatovať, že u matky ide o osobnosť s tendenciou k psychickej či duševnej poruche, s tendenciou k patológii v oblasti jednoduchej emotivity, paranoidných tendencií, impulzivite a depresívnym charakteristikám. Jej frustračná tolerancia je nízka, preto jej polarita nálad, ako aj s tým spojené konfliktogénne správanie môže byť vysoko pravdepodobné v interakcii s manželom. Vzťah matky k osobe otca je v súčasnosti vysoko negatívne emocionálne nastavený a vníma ho ako svojho nepriateľa, dlhodobo jej spôsobujúceho problémy v živote. Otec je pre matku osobou, ktorá ju ovláda, týra, spôsobuje jej v živote len napätie, nepohodu a nepokoj pri výchove ich syna, ktorého rovnako týral a sexuálne zneužíval.

26. Správnosť vyššie uvedeného znaleckého posudku znalkyne H. Q., H.. namieta matka prostredníctvom odborného vyjadrenia H.. D. Q., H.. Podľa jeho analýzy znaleckého posudku je posudzované práca z hľadiska zámeru zadávateľa nespohľadivá až zavádzajúca, resp. manipulatívna. Porušenie právnych povinností indikuje možnú zaujatosť znalca. Znalecký posudok má nízku validitu i reliabilitu a nespĺňa odborné kritéria znaleckého posudku. Na právne účely ho nie je spravodlivé použiť. Každopádne, odvolací súd považuje predmetné odborné vyjadrenie H.. D. Q., H.. za nedostatočné pre vyvrátenie správnosti postupu a záverov znalca. Autor odborného vyjadrenia v prvom rade nie je znalcom, sám sa predstavil ako emeritný akademik, angažujúci sa v mimovládnych organizáciách v problematike emočného zneužívania detí a systémového zlyhávania pri ochrane práv detí. Autor bez zápisu do zoznamu znalcov, vedeným Ministerstvom spravodlivosti SR, nie je kompetentný vypracovať znalecký posudok, preto odvolací súd nemôže prihliadať ani na jeho analýzy, overujúce správnosť postupu znalkyne H.. R. Q., H..

27. Za relevantnú považuje odvolací súd aj tú skutočnosť, že závery znalkyne H.. R. Q., H.. namietala matka už v trestnom konaní pre účely ktorého bol pôvodne znalecký posudok vypracovaný, a to vo veci zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona. Podľa uznesenia Okresnej prokuratúry Bratislava IV č. k. 1Pv 218/20/1104-37 zo dňa 02.02.2021 je zrejmé, že prokurátorka považovala vypracovaný znalecký posudok za nestranný, zákonný a nemala o ňom žiadne pochybnosti, ktoré by nasvedčovali potrebe opakovania znaleckého dokazovania. Od vykonaného hodnotenia dôkazov zo strany orgánov činných v trestnom konaní nevidí odvolací súd dôvod na odklon.

28. Z obsahu vyžiadaného spisu Okresného súdu Svidník sp. zn. 5P/26/2021 odvolací súd poukazuje aj na skúmanie duševného stavu psychológom E.. I. M. (zápis z konzultácie na č. I. 721 vyžiadaného spisu). Odborník uvádza, že z rozhovoru s matkou, ako aj z ňou predložených dokumentov vyplynulo podozrenie na duševné ochorenie matky. Odporúčané jej bolo vyhľadať pomoc psychológa a podľa potreby aj psychiatra.

29. V tejto súvislosti je potrebné ešte dodať, že súd prvej inštancie uznesením sp. zn. 4P/24/2020 zo dňa 20.04.2021 vo veci starostlivosti súdu o mal. E. pribral do konania znalca z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých a poradenská psychológia. Účelom znaleckého posudku malo byť posúdenie súčasného psychického stavu maloletého a jeho vzťahu s rodičmi. Matka

sa však s maloletým nariadeného znaleckého dokazovania nezúčastnila, čím zmarila vykonanie tohto dôkazného prostriedku. Uvedenú procesnú pasivitu matky hodnotí odvolací súd na jej ľarchu. Ak teda matka nebola spokojná so závermi znalkyne H.. R. Q., H., mohla ich zvrátiť svojou účasťou na ďalšom nariadenom znaleckom dokazovaní. Matka však túto príležitosť nevyužila, naproti tomu predkladá súdu odborné vyjadrenia, ktoré nie sú spôsobilé prívodiť ňou želaný výsledok, znalcov si zrejme tiež mieni vyberať podľa vlastnej vôle, keďže v konaní predkladá súkromné znalecké posudky.

30. Jedným z takto predložených súkromných znaleckých posudkov je znalecký posudok znalca E.. R. P. zo dňa 09.09.2020. V tomto prípade znalec vychádzal len z podkladov predložených matkou a vlastného psychologického vyšetrenia. V závere znaleckého posudku konštatoval znalec obavy a úzkosti vyskytujúce sa u maloletého E.. Prežívané emočné napätie a zlosti, asociované s dotýkaním genitálií či zadku maloletého, svedčia pre pravdepodobnú prežitú traumatizáciu maloletého formou sexuálneho zneužívania. Maloletý však neodmietal ani jedného z rodičov. K matke má maloletý vybudovaný pozitívny, bezpečný a blízky vzťah. Otca zahŕňa do vnímaného celku svojej rodiny. Prejavoval voči nemu ambivalentné tendencie. Názor maloletého na osobnú starostlivosť matky a styk otca sa zistiť nepodarilo. Z predmetného znaleckého posudku odvolací súd abstrahuje, že maloletý v čase vypracovania znaleckého posudku otca neodmietal, čo nie je zhoda so stavom súčasného súdneho rozhodovania, prezentovaným matkou. Znalec pri prejavoch maloletého identifikoval možné podozrenie zo sexuálneho zneužívania, bez určenia konkrétnej osoby, ktorá by podľa prežívania maloletého mohla byť páchatelom. Tento matkou predložený znalecký posudok však pre skúmanie súčasných rodinných vzťahov nie je dostatočný, keďže znalec vyšetroval len maloletého, nie matku, ani otca maloletého.

31. Zmieným nedostatkom vyšetrenia maloletého zo strany odborníkov trpia aj všetky matkou predložené lekárske správy. Nemožno prehliadnuť, že matkou vybraní psychológia poznali rodinné zázemie maloletého prevažne z rozhovoru s matkou a v tomto kontexte maloletého vyšetrovali. Na tomto mieste je však potrebné vrátiť sa k už zmieneným záverom znaleckého skúmania H.. R. Q., H., ktorá diagnostikovala u matky afektivitu, podmieňujúcu jej správanie k iracionálnym analógiám v zmysle interpretácie reality v obraze, o ktorom je presvedčená, že je skutočnosťou. Zo psychologického screeningového profilu osobnosti je možné konštatovať, že u matky ide o osobnosť s tendenciou k psychickej či duševnej poruche, s tendenciou k patológii v oblasti jednoduchej emotivity, paranoidných tendencií, impulzivite a depresívnym charakteristikám. Vzťah matky k osobe otca je v súčasnosti vysoko negatívne emocionálne nastavený a vníma ho ako svojho nepriateľa, dlhodobo jej spôsobujúceho problémy v živote. Otec je pre matku osobou, ktorá ju ovláda, týra, spôsobuje jej v živote len napätie, nepohodu a nepokoj pri výchove ich syna, ktorého rovnako týral a sexuálne zneužíval. Pri tomto citovom nastavení matky od nej odvolací súd neočakáva, že by rodinnú situáciu bola schopná odborníkom popísať objektívne, čo však spochybňuje relevanciu ich záverov.

32. Popri predložených lekárske správkach bol psychický stav maloletého skúmaný aj znalcom. Zo znaleckého posudku, vypracovaného znalkyňou H.. R. Q., H.. dňa 02.10.2020 na osobu mal. E. vyplýva, že dieťa javí známky mierne oneskoreného neuropsychomotorického vývinu vo vzťahu k populačnému priemeru. Dieťa vykazuje opakovane znaky nezrelej osobnosti v regrese podľa Gesselových stupníc tak na úroveň 26 - 28 mesiacov maximálne. Aktuálne je maloletý E. v psychickom diskomforte a nepohode. Ide o dieťa s oneskoreným, mierne podpriemerným senzomotorickým vývinom. Jeho aktuálny stav je zjavne podmienený doterajším pôsobením matky na jeho psychiku, jeho celkový rozvoj psychického, ako aj fyzického zdravia. Matka v ranných štádiách vývoja dieťaťa zrejme nedostatočne reflektovala na problémy a potreby dieťaťa, pretože dieťa už minimálne rok signalizovalo, že je iné, že má vnútorné napätie. U dieťaťa s oneskoreným vývinom a poruchami emócií a správania nie je možné potvrdiť správnosť vnímania informácie jej prežitie a adekvátne uloženie v centrálnom nervovom systéme. Preto nie je možné interpretácie dieťaťa chápať ako validne/platne použiteľné v procese trestného konania. Všetky interpretácie dieťaťa k predmetnej trestnej veci sú sprostredkovanou a dotvorenou interpretáciou výroky jeho matkou a manipuláciou dieťaťa zo strany matky. Dieťa javí pozitívne citové nastavenie k osobe matky, pričom kladne sa prejavuje, ak matka splní jeho aktuálne potreby, niekedy aj obsedantne matku donúti splniť jeho potrebu. Ak ju matka nespĺní, je k nej agresívny. Otca nemala znalkyňa k dispozícii ako priameho účastníka interakcie, preto v rámci znaleckého dokazovania podstúpila s dieťaťom experiment - telefonát s otcom. Po zatelefonovaní otcovi cez Whats app mobilnú sociálnu sieť sa dieťa otvorilo, uvoľnilo a komunikovalo s otcom, bezprostredne a so záujmom. Dieťa do telefónu hovorilo: „tati, tati, tati“...Otec počas spojenia plakal. Telefonát trval asi 2 minúty. Po ukončení telefonátu sa dieťa dopytovalo volať a hovoriť s otcom ešte viac, nech mu opätovne zavolám. Po

ukončení telefonátu matka povedala: „Ten psychopat nemá právo ho ani počuť, za to čo mu robil/urobil.“, začala hystericky plakať, vypustila jednu slzu, bola napätá a strnulá, prekvapená, že znalkyňa toto urobila. Na základe uvedeného znalkyňa konštatovala, že dieťa vykazuje vysoko pozitívne emocionálne nastavenie k osobe otca, napriek svojej nezrelosti. Vplyv konania otca voči maloletému je významne pozitívny, dieťa má k otcovi vytvorené priame kladné emocionálne väzby, ktoré sú v súčasnosti narušené, čo môže mať významný negatívny vplyv na maloletého, ak sa v krátkom čase znovu neobnovia a nebudú také intenzívne, ako ich v súčasnosti maloletý syn potrebuje od osoby otca. Starostlivosť otca o maloletého a konanie otca, vyplývajúce z vyšetrovacieho spisu, nezanechali negatívne následky na psychickom vývoji maloletého E.. V súčasnosti neboli zistené také skutočnosti, ktoré by podľa získaných údajov o maloletom z vyšetrovacieho spisu a na základe komplexného psychologického vyšetrenia maloletého bolo možné konštatovať, že maloletý E. bol vystavený sexuálnemu kontaktu alebo sexuálnemu správaniu, ktoré vedie predovšetkým k uspokojovaniu sexuálnych potrieb páchatel'a.

33. K pozorovaniam odborníkom je potrebné zhrnúť, že ani jeden z matkou vybraných psychológov či znalcov nepozoroval interakciu maloletého s otcom. Prelom v tom učinila výlučne znalkyňa H.. R. Q., H.., keď napriek osobnej neprítomnosti otca iniciovala telefonický rozhovor maloletého s otcom. Významné skúsenosti plynú odvolaciemu súdu z reakcií maloletého, ktoré sú v príkrom rozpore s tvrdeniami matky, aj odporúčaniami ostatných odborníkov. Celkom zrejme sa maloletý tomuto alternatívne styku s otcom potešil, bez prejavov odmietania otca, naopak, vyžadovaním jeho ďalšej prítomnosti po skončení telefonátu. Hoc matka skalopevne presviedčala znalkyňu o výnimočnosti tejto reakcie, ktorá nie je zhodná s reakciami maloletého v domácom prostredí, znalkyňa týmto tvrdeniam neuverila. Autentická a príznačná bola aj reakcia matky po skončení telefonátu, cit. zo znaleckého posudku: „Ten psychopat nemá právo ho ani počuť, za to čo mu robil/urobil.“.

34. Odvolací súd v procese voľného hodnotenia dôkazov hodnotí každý dôkaz jednotlivo, ale aj v kontexte ostatných predložených dôkazov. Pamätať je potrebné na procesnú skutočnosť, že žiaden dôkaz nemá predpísanú zákonnú silu. Pre náležité vyhodnotenie vzťahov v rodine a osobností jednotlivých členov rodiny odvolací súd vzájomne komparuje závery znalkyne H.. R. Q., H.. a odporúčania psychológov. Z obsahu spisu je zjavné, že matka odmieta umožniť styk otca s maloletým z dôvodu obáv možného sexuálneho zneužívania maloletého otcom. Odvolací súd túto obavu považuje za odôvodnenú a racionálnu, v prípade, že by bola podložená relevantnými dôkazmi, ktoré však v predloženej súdnej spisovnici absentujú. Možné protiprávne konanie nesúce znaky sexuálneho zneužívania mal. E. bolo predmetom trestného stíhania, ktoré však bolo právoplatne skončené zastavením konania podľa § 215 ods. 1 písm. b), ods. 4 Trestného poriadku, pretože skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na pristúpenie vecí. Na základe zhromaždeného dôkazného materiálu a vyhodnotením okolností prípadu, s poukazom na skutočnosti uvedené vyššie v odôvodnení tohto uznesenia je možné konštatovať, že v danom prípade nedošlo k naplneniu znakov skutkovej podstaty trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, ani iného trestného činu. Prokurátorka Okresnej prokuratúry Bratislava IV v odôvodnení rozhodnutia o zamietnutí sťažnosti matky proti uzneseniu o zastavení trestného konania konštatovala, že reakcie maloletého pri kontakte s matkou (chytanie vlastných pohlavných orgánov, nervozita pri prebaľovaní, tlačenie hlavy sťažovateľky a pod.) je aj v zmysle záverov znaleckého dokazovania možné pripísať spôsobu výchovy zo strany matky. Pokiaľ toto matka pripisovala konaniu otca, prokurátorka to považovala za dezinterpretáciu celej situácie, najmä ak maloletý nebol v útlom vek takmer rok v kontakte s otcom. Matka mala podozrenie aj zo sexuálneho zneužívania mal. F. zo strany otca. V tejto súvislosti prokurátorka uviedla, že neexistuje ani najmenšie podozrenie z nejakého neštandardného konania. Nie je dôvodné ex offio konať a už vôbec nie je vhodné vystavovať maloletú znaleckú skúmaniu, len vzhľadom na fiktívne predstavy matky.

35. V nadväznosti na odôvodnenie rozhodnutia prokurátorky Okresnej prokuratúry Bratislava IV, odvolací súd vyslovuje taktiež znepokojenie nad degresom duševného stavu maloletého. V porovnaní so znaleckým skúmaním maloletého zo strany znalkyne H.. R. Q., H.. či E.. R. P. v roku 2020, v súčasnosti možno pozorovať skutočné, či prezentované výrazné odmietanie otca zo strany maloletého, napriek tomu, že v predchádzajúcom období takéto reakcie maloletého prítomné neboli. Najpodstatnejšou je skutočnosť, že styk otca s maloletým už viac ako 2 roky neprebíha, a to ani v zmysle vykonateľného rozhodnutia súdu o stretávaní otca s maloletým prostredníctvom videohovorov. Relevantne sa v takom prípade natíska otázka, v čom spočíva výrazné zhoršenie zdravotného stavu maloletého. Výchovne na neho pôsobí výlučne matka a práve v jej prípade má odvolací súd vážne podozrenia z manipulácie

maloletého, čo vylučuje bezpečnosť jej výchovného prostredia a núti odvolací súd bezodkladne upraviť pomery medzi účastníkmi konania neodkladným opatrením.

36. Podľa čl. 3 ods.1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

37. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolností, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

38. Keďže neodkladné opatrenie je možné nariadiť aj v prípadoch týkajúcich sa starostlivosti o maloleté deti za predpokladu, že pomery maloletého je nevyhnutné upraviť bezodkladne, odvolací súd skúmal aj záujem maloletého dieťaťa na nariadení navrhovaného neodkladného opatrenia, ktorý bude daný predovšetkým vtedy, ak tento záujem maloletého bude narušený alebo ohrozený v prípade absencie bezodkladnej úpravy jeho pomerov. Účelom neodkladných opatrení vo veciach maloletých je poskytnutie aj preventívnej ochrany ich právam a záujmom ešte pred ich porušením či ohrozením.

39. Rodičia nežijú v spoločnej domácnosti, ich vzťahy sú narušené, odvolací súd si však kladie otázku, z akého dôvodu by mal byť styk otca s maloletým obmedzený, najmä za situácie, ak do veku troch rokov dieťaťa žil maloletý v spoločnej domácnosti s otcom. Matkou vytykané sexuálne zneužívanie maloletého otcom nebolo preukázané. Vracajúc sa k úvodu hodnotenia odvolacieho súdu, rodičia vystupujú v rovnocennom postavení čo do výkonu ich rodičovských práv a povinností, esenciálnou súčasťou ktorých je aj právo rodiča podieľať sa na výchove maloletého dieťaťa, pričom tomuto právu rodiča zodpovedá záujem dieťaťa na starostlivosti zo strany oboch rodičov. Z tohto dôvodu je povinnosťou súdu vytvoriť dieťaťu priestor na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, tak ako to predpokladá čl. 5 písm. h) zákona o rodine. Po učenom skúmaní genézy rodinných vzťahov, osobností jednotlivých členov rodiny, správ odborníkov, realizujúcich styk maloletého s otcom a správ z priebehu súdnych konaní medzi účastníkmi konania, dospel odvolací súd, že matka žije v iracionálnom presvedčení o sexuálnom zneužívaní maloletého otcom. V tomto presvedčení maloletého manipuluje, prehnane ho chráni, otca výrazne negativizuje. Matka sa účelovo vyhýba stretnutiam maloletého s otcom, dlhodobo a cieľavedome vytvára (resp. proaktívne neodstraňuje) prekážky, pre ktoré sa styk nemôže realizovať. Podľa názoru odvolacieho súdu, dôvody bránenia v styku majú pôvod v jej subjektívnom prežívaní situácie, ktoré v objektívnom svete nemá svoje opodstatnenie. Matka nepripravuje E. na stretávanie sa s otcom, nie je dostatočne súčinná a pozitívne ho nemotivuje.

40. Záujmom dieťaťa nepochybne je, aby bolo v starostlivosti toho z rodičov, ktorý uznáva úlohu a dôležitosť druhého rodiča v živote dieťaťa a je presvedčený, že aj ten druhý je dobrým rodičom. Akékoľvek prisvojovanie si práva na rozhodovanie o tom, čo je alebo nie je najlepším záujmom spoločného dieťaťa len jedným z rodičov, je dôvodom jednak na využitie procesných prostriedkov na zmenu tohto nesprávneho postoja (napr. výchovné opatrenie podľa § 37) jednak na zmenu rozhodnutia o zverení a to aj bez návrhu. Pokiaľ preferenčný rodič svoj negatívny postoj nezmení, ani v dôsledku vykonaných opatrení súdu, potom je nevyhnutnosťou zmena nesprávneho výchovného prostredia, keďže v tomto prípade je jeho stabilita negatívom. Dáva záruku toho, že dieťa bude vychovávané v ovzduší nepriateľskom druhému rodičovi, bude manipulované, citovo vydierané, programované, alebo

korumpované. Žiadna z týchto výchovných metód nemôže napomôcť dosiahnuť cieľ výchovy tak, ako to formuluje Dohovor o právach dieťaťa.

41. Výhrady jedného rodiča voči druhému rodičovi, ktoré sa týkajú jeho postoja ako partnera, nemôžu byť dôvodom na zásah do styku s dieťaťom a nemôže byť dôvodom na obmedzenie alebo zákaz styku len ničím neodôvodnená nechuť dieťaťa na stretnutie najmä vtedy ak ide o zámerné pôsobenie rodiča, ktorému je maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti s cieľom vyvolať takéto správanie maloletého. Preto ak súd nezistí okolnosti v správaní oprávneného rodiča, ktoré by mohli viesť k zásahom do výkonu rodičovských práv a povinností, nemôže byť odmietanie dieťaťa samé o sebe dôvodom na obmedzenie, alebo zákaz styku. V takomto prípade musí súd zvážiť širší záujem dieťaťa, ktorým je naplnenie cieľov jeho riadnej výchovy a urobiť všetky kroky smerujúce k tomu, aby sa narušený vzťah medzi rodičom a dieťaťom obnovil.

42. V prípadoch bránenia styku rodiča s dieťaťom je povinnosťou súdu, aby najprv skúmal podrobným spôsobom motívy odporu rodiča, ktorý vychováva dieťa, k styku dieťaťa s druhým rodičom. Ak je konanie rodiča, ktorý vychováva dieťa, v rozpore so záujmom dieťaťa (a tak je tomu aj vtedy, ak je uvedený odpor len prejavom svojvôle a prehliadania významu čiastočnej spoluúčasti druhého rodiča), uváži súd vždy, či nie sú splnené podmienky pre prípadnú zmenu výchovného prostredia maloletého dieťaťa. V tejto súvislosti nie je bez významu, že bezdôvodné bránenie maloletému dieťaťu v styku s rodičom, ktorému nebolo zverené do výchovy, je pokladané právom za výrazný nedostatok vo výchove maloletého dieťaťa, ohrozujúci vývoj osobnosti dieťaťa menovite v citovej a charakterovej oblasti. (rozhodnutie Najvyššieho súdu ČSR zo dňa 30.05.1967, sp. zn. 5 Cz 57/1967, R 96/1967)

43. Rodič, ktorému je dieťa zverené do osobnej starostlivosti, je, okrem iného, povinný, aby so zreteľom na záujem dieťaťa na prospešnom styku s druhým rodičom vytváral priaznivé podmienky na styk, a to vedením dieťaťa k tomu, aby sa chcelo stretávať s rodičom a malo k nemu správny vzťah. Spolupôsobenie druhého rodiča na výchove maloletého dieťaťa je dôležité. Nemožno pritom zabudnúť na potrebu udržiavania vzťahu medzi rodičom a maloletým dieťaťom v zmysle chápania ho ako vzoru a autority, ktorý s rastúcim vekom dieťaťa bude nadobúdať širšie rozmery. Úprava styku predstavuje rámcový základ pre stretávanie sa dieťaťa s otcom, a teda že ide o určitú garanciu styku. To však neznamená, že rodičia v záujme spoločného dieťaťa neumožnia absolvovať stretávanie s odklonom od tohto styku so zreteľom na jeho potreby. Osobný kontakt rodičov s maloletým dieťaťom má spravidla priaznivý vplyv na jeho emočný a intelektuálny rozvoj a je preň prínosom. V prípade zistenia, že dôjde opakovane k bezdôvodnému a zámerne neumožňujúcemu styku s maloletým dieťaťom, súd starostlivosti o maloleté dieťa môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti. (rozsudok Krajského súdu v Prešove z 5. decembra 2013, sp. zn. 21 CoP 12/2013)

44. Akákoľvek deformácia vzťahu rodiča s dieťaťom v dôsledku odcudzenia je v neskoršej dobe len ťažko napravitelná. Je preto v záujme dieťaťa umožniť otcovi, ktorý s dieťaťom trvale nežije, pravidelný kontakt, v ktorom môže realizovať svoje výchovné pôsobenie, rešpektujúc pritom právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom. Je potrebné zdôrazniť aj povinnosť matky, bez ohľadu na jej vzťah k otcovi detí, nielen maloleté dieťa na styk s otcom riadne pripraviť, ale mu ho i osobne odovzdať v určenom čase a mieste a na tomto mieste ho i osobne prevziať, pričom za splnenie tejto povinnosti nemožno považovať suplovanie jej osobnej účasti inou fyzickou osobou. (rozsudok Krajského súdu v Nitre zo 16. marca 2016, sp. zn. 25 CoP 11/2016)

45. Podľa § 36 ods. 1 zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

46. Podľa § 26 zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

47. Podľa § 25 ods. 4 zákona o rodine, ak jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom upravený podľa odseku 1 alebo 2, súd môže na návrh niektorého z rodičov zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti.

48. Zhrňujúc dokazovanie vo veci, odvolací súd napokon konštatuje matkou opakované, bezdôvodné a zámerné bránenie otcovi v styku s maloletým. Matka navyše svojim správaním vážne ohrozuje zdravý fyzický, duševný a sociálny vývin maloletého, ak cielene narúša jeho vzťah k najbližšej osobe v živote dieťaťa, ktorou je jeho vlastný rodič. Vytýkané bránenie v styku považuje odvolací súd za zásadnú zmenu pomerov, ktorá odôvodňuje zmenu rozhodnutia o osobnej starostlivosti rodičov o maloletého E.. V súčasnosti je prirodzené, že maloletý inklinuje k matke, ktorá ho má v osobnej starostlivosti a zverenie otcovi maloletý odmieta. Matka ako preferenčný rodič svoj negatívny postoj voči otcovi ani v dôsledku vykonaných opatrení súdu nezmenila, je preto nevyhnutnosťou zmena nesprávneho výchovného prostredia, keďže v tomto prípade je jeho stabilita negatívom. Ak odvolací súd sleduje obnovu vzťahov maloletého s otcom, je v súčasnosti potrebné jeho vyňatie z osobnej starostlivosti matky, keďže jej výchova z vyššie uvedených dôvodov vykazuje vážne nedostatky. Odvolací súd pristupuje k tomuto kroku ako ku krajnému prostriedku ochrany najlepšieho záujmu mal. dieťaťa, po tom, čo učené opatrenia súdu, sledujúce nadviazanie vzťahu mal. s otcom a zlepšenie komunikácie medzi rodičmi z dôvodu správania sa matky zlyhali.

49. Rodičovskú spôsobilosť otca má odvolací súd preukázanú zo znaleckého posudku, vypracovaného znalkyňou H. J. P.. Tá pri znaleckom skúmaní otca nezaznamenala žiadne patologické symptómy. Voči synovi si otec dokáže zachovať rodičovský cit, má snahu udržiavať s nim citovú väzbu a chce prebrať za svojho syna primeranú zodpovednosť, zabezpečiť mu adekvátne citové a rodinné zázemie. V osobnosti otca nezaznamenala znalkyňa klasifikované kontraindikácie, ktoré by mohli spochybňovať jeho schopnosť starať sa o výchovu svojho syna.

50. Na margo návrhu matky na vykonanie znaleckého dokazovanie odvolací súd uvádza, že tento nepovažuje za dôvodný v rámci predmetného konania na nariadenie neodkladného opatrenia. Z obsahu predloženého spisu vo veci samej vedenej na Okresnom súde Svidník sp. zn. 4P/24/2020 je zrejmé, že súd ustanovil do konania znalca, čím návrh matky takto subsumoval. Vykonané znalecké dokazovanie súd zhodnotí a jeho výsledky premietne do rozhodnutia vo veci samej.

51. Za daného stavu odvolací súd pristúpil k zmene napadnutého uznesenia postupom vyplývajúcim z ust. § 388 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP, tak že nariaďuje neodkladné opatrenia, ktorým maloletého zveruje mal. E. do osobnej starostlivosti otca, s tým, že zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok budú obidvaja rodičia. Nariadené neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 4P/24/2020.

52. Odvolací súd záverom dodáva, že v rámci neodkladného opatrenia sa jedná o dočasnú úpravu pomerov medzi účastníkmi konania, ktorá nemá za následok prejudikovanie rozhodovania o úpravu rodičovských práv a povinností v konaní vo veci samej. Súd vyhodnotí účinnosť nariadeného neodkladného opatrenia a na základe jeho uvedenia do praktického života a následkov vo vzťahoch účastníkov konania, získa tak žiadaný podrobnejší obraz o skutočnej snahe účastníkov konania. Odvolací súd si je vedomý vážnosti prijatého rozhodnutia, psychickú záťaž, ktorú maloletý v dôsledku jeho vykonania môže zažiť, táto však má byť kompenzovaná rozvojom jeho vzťahov s otcom, ktorého v jeho živote nemožno opomínať ani znevýhodňovať v porovnaní s matkou. Apeluje na rodičov maloletého, aby svoje konflikty riešili primerane svojim intelektuálnym schopnostiam, predovšetkým matka, ktorá sa musí vyporiadať so svojim vnútorným prežívaním a korigovať ho v najlepšom záujme mal. dieťaťa. Je nevyhnutná zmysluplná komunikácia medzi rodičmi, bez prejavov agresivity, invectív, vedená v snahe rešpektovať sa navzájom. Otec má svoje rodičovské práva, čo matka nemôže opomínať a nesmie svojim správaním otcovi fakticky zakazovať styk s maloletým. Zákon matke nepriznáva právo uzurpovať si rozhodovanie o základných veciach, týkajúcich sa maloletého, je spoločensky neprijateľné a v príkrom rozpore so záujmom dieťaťa negativizovať druhého rodiča v očiach maloletého.

53. Podľa § 363 CMP, súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

54. V dôsledku zmeny pomerov, nastolenej nariadením tohto neodkladného opatrenia, odvolací súd postupom podľa § 363 CMP zrušil skôr nariadené neodkladné opatrenia o úprave výkonu rodičovských práv a povinností tak ako sú uvedené vo výroku III. tohto uznesenia.

55. Zverením maloletého do osobnej starostlivosti otca dostáva odvolací súd situáciu v rodine do zrkadlovej situácie. Osobnú starostlivosť o maloletého bude v prevažnej miere zabezpečovať otec, pričom aj v takto obrátenej pozícii súd rešpektuje rodičovské práva matky podieľať sa na výchove mal. dieťaťa. Avšak, z dôvodu už vyslovených vážnych obáv z manipulácie maloletého matkou, odvolací súd nateraz obmedzuje styk maloletého s matkou len prostredníctvom videohovorov. Mal. E. bude nepochybne vystavený stresovej situácii, ktorej sa postupne bude adaptovať. Do toho času však mieni odvolací súd eliminovať vplyvy, brániace dosiahnutiu účelu sledovaného neodkladným opatrením, vrátane osobného styku s maloletého s matkou. Za tejto situácie odvolací súd upravil stretávanie s mal. E. s matkou každý pondelok a štvrtok kalendárneho týždňa v čase od 17.00 hod. do 18.00 hod. prostredníctvom aplikácie Skype. Otec je súčasne povinný informovať matku o zdravotnom stave maloletého, jeho vyšetreniach a o ostatných podstatných skutočnostiach týkajúcich sa maloletého, pravidelne každý piatok v týždni okolo 16.00 hod. cez sms alebo e-mailovou správou.

56. Odvolací súd apeluje na matku, aby súdom určený čas styku využívala na udržiavanie vlastného vzťahu s maloletým a vyhla sa negativizovaniu osoby otca. V opačnom prípade pristúpi súd k zúženiu jej práva na styk s maloletým, resp. ho aj úplne zakáže.

57. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V preskúmvanej veci odvolací súd súčasne nevzhladol také okolnosti, ktoré by dôvodili priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov podľa § 55 CMP.

58. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).